

De Groenendaeler

Jaargang 49 nr. 3

maart 2024

Inhoud

3 Voorwoord

En verder:

- 4 Bij ons op de Schaepmanlaan
- 6 Tuinestafette
- 8 Berichten van nummer 93
- 9 Grassen...
- 12 Berichten vanuit het bestuur
- 14 Kweekgras, wie kent het niet...
- 17 Heppie un stekkie?
- 18 De Gillestuin in 2024
- 20 Boom
- 22 Plantjesmarkt op het Manpad
- 23 Doedag Leidsevaart
- 25 Wie zijn dit?
- 29 Bijengeharkt
- 34 Recept: crostini's met raapstelen

Bestuurszaken

- 35 Samenstelling van het bestuur
- 35 Overzicht complexvertegenwoordigers
- 36 Samenstelling commissies
- 40 Colofon

tuincentrum de oosteinde

25.000 m² tuinplezier
voor binnen en buiten!

Zandlaan 22
2182 HS Hillegom
023 - 584 63 38

Schipholweg 1088
2141 BG Vijfhuizen
023 – 558 15 28

info@deoosteinde.nl

Voorwoord

door *Christia Scholten*

Het is duidelijk dat de lente weer begint! Wat een drukte op de tuinen. Echt leuk om zoveel mensen enthousiast bezig te zien. Het werd ook wel tijd... Voor mijn gevoel heeft het de hele winter alleen maar geregend! De eerste doedagen en snoeidagen zijn alweer achter de rug, op de voorpagina zie je hoe hard er gewerkt werd om de complexen voorjaarsklaar te krijgen! In deze lente-Groenendaeler kun je daarover lezen.

Het is een behoorlijk dikke Groenendaeler geworden, met veel interessante artikelen. Natuurlijk stukjes van het bestuur, van de Gillestuin en van onze vaste correspondenten, en ook weer een aflevering van de Tuinestafette. En je kunt lezen welke grassen je niet in de tuin wilt hebben en wat je daartegen kunt doen. Ik vrees dat een paar van die grassen me bekend voorkwamen toen ik de foto's zag...

Heb je stekjes over? Bel Joke (zie bladzijde 17) Of bied ze te koop aan op de stekjesmarkt op 5 mei (zie bladzijde 13/22). En vergeet niet te kijken of je jezelf herkent in Wie zijn dit!

Genoeg te lezen dus, tussen het harde werken in de tuin door! De redactie wenst jullie veel plezier met deze Groenendaeler, en natuurlijk een mooi, groeizaam voorjaar waarin alle tuindromen uitkomen!

Inspirerende buren en Moestuinmix ...

Afgelopen winter las ik in de nieuwsbrief van AVVN over een onderzoek, in samenwerking met Cropmix, naar gewascombinaties t.b.v. de transitie naar op ecologie gebaseerde akkerbouw.

AVVN is het bijna 100-jarig verbond van Volkstuindersverenigingen, dat zich tegenwoordig helemaal richt op natuurlijk tuinieren en pleit voor uitbreiding van groen, in stand houden en vergroten van de biodiversiteit etc.

Cropmix is een 5-jarig onderzoeksprogramma, dat zich bezig houdt met de centrale vraag: het vergroten van de gewasdiversiteit door middel van stroteelt. Minder afhankelijk worden van bestrijdingsmiddelen en voldoende voedsel produceren. Daarmee willen ze ecologie en akkerbouw samen brengen en de maatschappelijke transitie naar een duurzamer landbouwsysteem aanjagen.

In hun onderzoek wordt moestuinders gevraagd mee te doen aan een experiment, Moestuinmix, en hun ervaringen te noteren.

Kortom, een positieve ontwikkeling in mijn ogen waar ik wel aan mee wil doen.

Stroteelt op Nieuw Udengast in Groningen

Op de Schaepmanlaan zie ik bij mijn burens ook al jaren leuke en leerzame manieren van tuinieren. Iemand die al vóór de publicaties over natuurlijk tuinieren allerlei gewassen door elkaar zaait en plant, zijn hele tuin vol, en prachtige opbrengsten heeft.

Mijn buurvrouw heeft een familielid met een biologisch fruitbedrijf. Als hij geholpen heeft bij het snoeien, kijk ik altijd de kunst af. En ja, de opbrengst van mijn bramen en frambozen is, sinds ik dat doe, groter.

En dan experimenteert mijn overbuurman met warm composteren. Ik ben benieuwd naar de resultaten.

Het is leuk om van je medetuinders te horen over hun plannen en resultaten.

Met onze warme zomers lukt het kweken van groenten waar je 30 jaar geleden niet aan dacht. Ook leuk om over die resultaten van elkaar te horen.

Invmiddels ben ik gestart met het Moestuinmix experiment en leer van alles over onze broodnodige insecten.

Ik wens iedereen veel succes met de tuinplannen voor het komend seizoen.

Ik ben benieuwd wat ik komend seizoen weer opsteek.

(meer info <https://cropmix.nl/moestuinmix>)

Tuinestafette door Lucia de Wilde

Een vriendin heeft een tuin op Manpadslaan. Ik werd enthousiast van haar verhalen en ging met haar mee naar de tuin. Wat een heerlijke omgeving om daar bezig te zijn! Ze zei dat ik me aan moest melden op de wachtlijst. Geen idee hoe lang je moest wachten. Ik had wel een bepaalde tuin voor ogen, want die zou vlak bij die van haar zijn.

Er werd mij verteld dat er nog enige tijd plastic op moest liggen om het onkruid tegen te gaan. Dat vond ik geen probleem.

Toen kreeg ik al snel te horen dat tuin 92 mij werd toegewezen. Dat overviel me nogal, maar ik was reuzeblij. Het was 1 juli '23 dat ik kon beginnen. Wat een feest!

Nul ervaring met tuinieren, maar internet en boeken helpen een eind op weg.

Sinds september '22 ben ik met pensioen en nu heb ik alle tijd om dingen uit te zoeken. Thuis heb ik een achtertuinje ter grootte van een postzegel en als je daar wat wil doen, is er altijd te weinig ruimte. Nu kan ik helemaal los gaan met planten.

De moestuin wordt nog wel een dingetje. Geen idee hoe dat aan te pakken. Tuinvriendin is onmisbaar voor advies. Mijn dochter heeft wel boerenkool en pompoen gezaaid en dat kwam goed op, ondanks het late zaaimoment. Ik had in een boek een ontwerp voor een vlinderborder gevonden en daarmee in een hoek begonnen.

Tuin 92 ligt op een doorgaande route en iedereen die langs kwam vond het leuk dat er weer wat gebeurde met die tuin. Ik vind het wel gezellig dat iedereen daar langs komt.

Nu de winter voorbij is en het voorjaar wordt, moet ik aan de gang. Eerst maar een takkenriil gemaakt van het afval van de snoeidag.

De Zaai-agenda van Hans van Eekelen aangeschaft en bij zaadhandel Roozen langs gegaan. Wat een snoepwinkel is dat! Maar ik ga klein beginnen en zie wel hoe het uitpakt.

Ik heb er reuze zin in!

Ik geef de pen door aan mijn vriendin Tineke van tuin 85.

't Blomke
Julianalaan 6, Heemstede
Tel. 5297560
blomkevanheemstede@hotmail.com

Bloemsierkunst
Keramik
Bloemen
Kamerplanten
Voor alle voorkomende
bloemwerken

Berichten van nummer 93 (de helft daarvan)

door Annemieke Couzy

In den beginne was alles Elymus Repens. Ik kan er maar niet over ophouden. Ze zijn 55 miljoen jaar op de aarde, de familie der grassen. De mens kon zo'n tweehonderdvijftigduizend jaar geleden gelijk met de blote voeten over een grasmat lopen. In den beginne was alles woest en ledig. Zou het? Ik heb zo mijn twijfels. Mijn schoffel is nu al helemaal versleten. Het is nog pas Februari. Te veel geroerd in de oersoep. En ik moet de kluiten blijven beroeren want de dahliaknollen zijn in aantocht. Ik wil niet dat Elymus Repens eerder opkomt dan de tere maar toch krachtige stengels vol belofte. IJdelheid der ijdelheden, zegt Prediker, ijdelheid der ijdelheden! Alles is ijdelheid! Welk voordeel heeft de mens van al zijn zwoegen, waarmee hij zich aftobt onder de zon? Zon? Was er maar zon. Onder de regen bedoelt Prediker. De bijbel moet nodig aangepast worden aan ons klimaat.

De Bijbelse woorden brengen me bij een andere hobby. Niets doen. Zwaar onderschat. Prediker bevestigt dit. En toch blijven we onszelf aftobben onder de zon/regen. Bij dat ploeteren laat ik gedachten komen en gaan. En vooral voorbijgaan, die gedachten. Het zijn maar gedachten. Elymus kietel ik een beetje. Op z'n repens gaat ie ervandoor. Dahlia Dolce far niente. Ledigheid is voor opportunisten. De duivel zit in de wortelstok. De zon breekt door. Morgen is het Maart. Onze vensterbank staat vol magie. Kiemende zaadjes. Geluk verzekerd.

M A A R T
C O O U Z Y

Grassen...

door Chris van der Lee

<https://www.graszaadirect.nl/blogs/blog/wild-gras-in-je-gazon-bestrijden/>

Er bestaan meer dan 8.000 soorten gras. Gras kom je overal tegen : siergras, weilandgras, wild gras, straatgras, kweekgras....

Wild gras kiemt al bij lage bodemtemperaturen. Het kiemt sneller dan normale graszaden. Een bijkomend nadeel van wild gras is dat het een hoge voedingsbehoefte heeft. De grasplant trekt veel voeding en vocht uit de bodem. Bij een tekort aan voeding in de bodem zal de plant zich gaan vermeerderen, doordat het zich in leven probeert te houden door het vormen van zaadpluimen.

Wat is wild gras? Wild gras is een grassoort die, net als dat bij onkruid geval is, vaak voorkomt op kale plekken in de tuin. Wild gras vormt snel zaad dat in je tuin terecht kan komen door de wind of door vogels. Wilde grassen, zoals straatgras en hanenpoot, hebben een brede groeiwijze. De meeste soorten groeien polvormig en plat over de grond. Hierdoor kun je wilde grassen vaak van een afstand herkennen. Dit komt ook doordat de grassen lichtgroen van kleur zijn. Op langere termijn gaat wild gras zaadstengels ontwikkelen. Als dit niet tijdig verwijderd wordt, dan gaat de grassoort zichzelf uitbundig vermeerderen. Het beste wat je kunt doen om snel van wild gras af te komen, is door het met wortel en al uit de grond te steken. De meeste wilde grassen wortelen ondiep, dus je kunt ze makkelijk uittrekken. Echter, kweekgras is een heel ander verhaal. Daarom is er een apart artikel gewijd aan KWEEK (zie bladzijde 14).

Soorten wild gras

Als je wilde of ongewenste grassen uit je tuin wilt verwijderen, dan is het belangrijk om te herkennen met welke soort je te maken hebt. Hieronder de meest gebruikelijke soorten op een rijtje:

1. **Straatgras**, de meest bekende. Deze eenjarige grassoort groeit niet alleen tussen voegen, maar ook tussen gras. Straatgras is een polvormer met licht groene grassprietten. Als je dit wild gras van dichtbij bekijkt, kun je zien dat de top van de grasspriet een wit zaadpluimpje heeft. Straatgras heeft een hoge voedingsbehoefte. Ze groeit dan ook het best op een vochtige en voedingsrijke bodem.
2. **Hanenpoot**, een grasplant met een grove structuur. Het gras duikt vaak op tijdens de zomerperiode. Hanenpoot is te herkennen aan de stevige poller en brede bladeren met een witte nerf. De bladstengel

heeft een roodpaarse kleur. Net als bij straatgras groeit ook hanenpoot op voedselrijke grond. In tegenstelling tot de meeste wilde grassen heeft hanenpoot een groot wortelstelsel. Het eenjarige gras onttrekt veel voedingsstoffen en water uit de bodem.

Straatgras

Europese Hanenpoot

3. **Harig vingergras.** Dit is eenjarig wild gras dat op een agressieve, polvormige wijze groeit. Het groeit vaak tegen de rand van de bestrating. Harig vingergras groeit met lange stengels en korte bladeren. De bladeren zijn aan beide kanten licht behaard, vandaar de naam. Uitsteken of fysiek uitputten door regelmatig te maaien.
4. **Gestreepte witbol** is een pluimgras dat tot bijna een meter hoog kan groeien. Het gras is snel te herkennen aan de grijsgroene behaarde bladeren. Eenmaal in bloei heeft de gestreepte witbol witte of paarse pluimen. Gelukkig komt dit wilde gras niet heel vaak voor in gazons. Toch zie je deze vochtminnende soort steeds vaker voorkomen als gevolg van de zachte winters. Uitsteken of schoffelen.

Harig vingergras

Gestreepte witbol

5. **Ruw beemdgras** is een grassoort met een ruwe stengel en grijsgroen blad met bovengrondse uitlopers. Ruw beemdgras groeit goed bij vochtige groeiomstandigheden/voedselrijke ondergronden. Je kunt de kans op dit gras verlagen door te zorgen voor een goede afwatering van het gazon, bijvoorbeeld door het gras te beluchten. Voorkom daarnaast overbesteding. Handmatig uitsteken of verticuteren.

Om te voorkomen dat wild gras verder uitbreidt, kun je regelmatig gras maaien. Uitzondering is straatgras, maar de meeste wilde grassen kunnen slecht tegen kort gemaaid gazon.

Vacatures

De vereniging is op zoek naar:

- een bestuurslid
- complexvertegenwoordigers Herenweg en Schaeppmanlaan
- een tweede webmaster

Volkstuinvereniging Groenendaal bestaat uit leden. Ook jij bent lid. Dat houdt in dat allerlei verschillende werkzaamheden met zijn allen verricht worden. Dus zet je ergens voor in. Het is leuk, maar ook noodzakelijk: dus schroom niet!

Berichten vanuit het bestuur

Aankondiging ALV

De ALV wordt gehouden op woensdag 24 april 2024 (*nog even onder voorbehoud*) van 19.30 tot 21.00 uur, in de zaal bij de kerk aan de Kerklaan. Inloop vanaf 19.00 uur. De vergaderstukken ontvangt u uiterlijk twee weken voor de ALV. Deze worden ook gepubliceerd op de website.

Vacatures

Bestuur

Ineke van Huissteden heeft te kennen gegeven af te willen treden op de eerstvolgende ALV.

Heeft u interesse in een bestuursfunctie? Wilt u dat dan kenbaar maken bij de secretaris via secretaris@vtvgroenendaal.nl, liefst zo spoedig mogelijk, maar formeel mag het ook nog tijdens de ALV. We zijn Ineke veel dank verschuldigd en zijn blij dat ze langer wilde blijven dan ze zelf had gepland. Ze is ons geweten en ons geheugen.

Complexvertegenwoordigers

De complexen Herenweg en Dr. Schaepmanlaan zijn op zoek naar complexvertegenwoordigers. Als u interesse hebt of meer wilt weten, stuur dan even een mailtje naar secretaris@vtvgroenendaal.nl. Dan brengen we u in contact met een complexvertegenwoordiger, die u alles kan vertellen over de functie.

Webmaster

We zijn op zoek naar een tweede webmaster. De huidige webmaster doet het in haar eentje en dat is een beetje wankelende basis. Bovendien zouden we graag zien dat de tweede webmaster de meer ingewikkelde zaken op kan pakken. Wie heeft daar zin in?

Tuinkeuring

De eerste tuinkeuring van 2024 vindt plaats rond 1 mei, afhankelijk van de weersomstandigheden. Bij een aantal tuinen is het tuinnummer niet goed zichtbaar vanaf het pad. Wilt u hier even naar kijken. . . .dat maakt het keuren van tuinen een stuk eenvoudiger.

Bomen op de gehuurde complexen

Wij huren drie complexen van de gemeente Heemstede, te weten de Dr. Schaepmanlaan, de Herenweg en de Manpadslaan. Voor deze complexen gelden de volgende afspraken met de gemeente:

- Het klein onderhoud voor alle bomen is voor de gebruiker van de volkstuin.

- Het groot onderhoud is voor de gemeente, zoals kappen van zieke bomen of omgewaaide bomen.
- Ook doet de gemeente elke drie jaar een boomveiligheidskeuring.

Contributie en lidmaatschap per 1 januari 2024

De lidmaatschapsbijdrage is per 1 januari 2024 verhoogd naar € 25,= en de huur bedraagt per die datum € 0,70 per m².

Nieuw postadres

Het postadres van onze vereniging is gewijzigd in:

Anna Blamanlaan 2,
2104 SE Heemstede

Activiteiten

- Zaterdag 20 april Bloemencorsofeest in de Gillestuin.(zie ook het artikel op blz 18)
- Zondag 5 mei Plantjesmarkt Manpadslaan voor de vier complexen, van 11.00 – 13.30 uur. Voor en door tuinders.(zie ook blz.22)
- Zondag 5 mei Eerste Schuif 's aan van de Gillestuin, complex Herenweg, Herenweg 35, van 14.00 tot 16.00 uur. Toegang gratis.
- Zaterdag 11 mei Moestuinmarkt Kom in Mijn Tuin, van 10.00 tot 16.00 uur, Herenweg 18.

Kweekgras, wie kent het niet?

door Chris van der Lee

Kweekgras, ook wel **kweek** genoemd, is geen graag geziene gast in onze tuinen. Het groeit op plekken waar het niet gewenst is en vaak dwars door je eigen aardbeienbed, gazon of vaste planten heen. Kweekgras is één van die planten (vergelijkbaar met heermoes en winde) die gebruik maken van lange ondergrondse wortels om zichzelf te verspreiden. Op elke cm langs de wortel zit een kraagje van kleinere wortels. Uit elk kraagje kan een nieuwe plant groeien. Dat betekent dat het lastig is om kweekgras met spitten of frezen te lijf te gaan. Van elk stukje overgebleven wortel groeit doodleuk een nieuw plantje.

Kweekgras heeft, net zoals alle planten, meerdere nuttige functies in het ecosysteem. Als er een 'plaag' van kweekgras is, hebben we iets verkeerd gedaan. Een plaag is symptomatisch voor een gebrek aan diversiteit. De oplossing zit in het probleem.

Kweekgras is dus niet slechts 'onkruid', maar ook een belangrijke indicatorplant, ofwel een plant met een boodschap. En die boodschap luidt: de grond is erg vruchtbaar en bevat veel stikstof, maar in een vorm die planten niet kunnen opnemen. Gezond bodemleven kan dat probleem verhelpen, maar daar heeft de grond niet genoeg van omdat er niet genoeg organisch materiaal beschikbaar is voor het bodemleven om te eten.

Kweek heeft een geweldige concurrentiepositie. Dus je kunt er voor zorgen dat andere planten of dieren met dezelfde concurrentiekracht ingezet worden. Bv: kruijpende smeerwortel. Deze plant heeft zo'n sterk en dicht wortelstelsel, dat het de wortels van de kweek kan weren. Bij het planten van een buffer is het belangrijk om het eerste jaar de kweek er wel regelmatig uit te wieden, zodat de bufferplant een kans heeft om zijn wortels te ontwikkelen. Smeerwortel is trouwens ook een fantastische

vroege bijenplant: hij bloeit in maart, hommels zijn er gek op. Het blad kun je gebruiken in de compost, of om mee te mulchen en het is ook geneeskrachtig. Eenzelfde werking heeft Geranium Macrorrhizum. (Ooievaarsbek).

Tips hoe je er toch vanaf kunt komen

Kweekgras met wortel en al verwijderen

Kweekgras wortelt diep, tot wel een meter diepte. Om het met wortel en al weg te krijgen, zul je dus rigoureuus te werk moeten gaan. Spit de grond met een spitvork voorzichtig diep om en probeer daarbij alle wortels zo heel mogelijk te verwijderen. Het is vrijwel ondoenlijk om alles in 1 keer kwijt te raken, maar je zult zo een groot gedeelte ervan kunnen verwijderen. Houd het daarna goed bij en verwijder elk grassprietje, inclusief wortels, zodra je het ziet.

Langdurig afdekken

Een andere manier is het onkruid (en ook andere lastige wortelonkruiden) af te dekken met zwart plastic of karton. Dit moet tot wel een jaar blijven liggen. Het zorgt ervoor dat het kweekgras geen licht meer krijgt en uiteindelijk uitgeput raakt.

Bodem verbeteren

Je kunt kweekgras het beste bestrijden door iets te doen aan de oorzaak: te weinig organisch materiaal in de bodem. Door de grond te voorzien van compost, zal kweekgras zich hierin uiteindelijk niet meer thuis voelen. Probeer eerst zoveel mogelijk van de wortels te verwijderen en bedek de grond dan met karton en een dikke mulchlaag (10-15 cm) compost. Dit laat je een aantal maanden met rust. Daarna kun je de laatste overgebleven wortels makkelijker verwijderen en is de grond klaar voor gebruik.

En als het mogelijk is... **varkens inzetten!** Ze wroeten de kweek om en eten de voedzame wortels op, maar helaas kunnen we die niet inzetten op onze volkstuin.

! Onkruid (en dus ook kweekgras) bestrijden met azijn is niet toegestaan. Azijn doodt het kweekgras wel, maar ook al het bodemleven, andere planten en insecten. Laat middeltjes als azijn dus gewoon in het keukenkastje staan om schade aan het milieu te voorkomen.

! Wel of niet freeze?

Er is een snelle manier om kweekgras te bestrijden, namelijk door de grond te freeze. Er is echter één grote maar: als je dit niet op de juiste manier

doet, maak je het probleem vele malen groter. Als je bijvoorbeeld een stuk wortel van 30 cm in vier stukken hakt, groeien er namelijk vier nieuwe planten terug. Maar als je hem in honderd stukken hakt, hebben al die kleine stukjes wortel niet genoeg groeikracht meer. Het advies wat betreft frezen is dus: doe het héél grondig, of doe het niet!

<https://www.gardenersworldmagazine.nl/groene-school/tuinklussen/kweekgras-bestrijden-zonder-gif/>

<https://www.permacultuurzvolle.nl/kweekgras-de-oplossing-zit-in-het-probleem/>

<https://www.maxvandaag.nl/sessies/themas/huis-tuin-hobby/kweekgras-verwijderen-het-is-lastig-te-bestrijden-maar-zo-komt-u-er-vanaf/>

Van der Hulst

Rund- en pluimveebedrijf
Nijverheidsweg 45
2101 LK Heemstede
tel. 023-5293826

stalmest

verse eieren

**volle
melk**

openingstijden winkel

maandag, dinsdag en
woensdag : gesloten
donderdag en vrijdag : 10.00-12.00 en 14.00-16.00 uur
zaterdag : 10.00-16.00 uur

scharreleierenautomaat 7 dagen per week open van 8-20 uur

Heppie un stekkie?

door Joke Lamers

Heppie un stekkie, un stekkie.... een stekkie voor de plantenbieb?

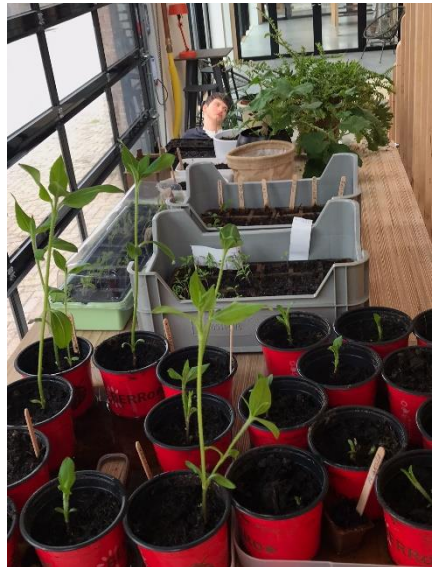
Zit ik ernaast als ik aanneem dat wij moestuinders houden van planten en bloemen? Van geur en kleur... van groei en bloei? Voor mij geldt dat zeker. Nog meer ga ik 'aan' bij groei en bloei in een mensenleven. Daar heb ik mijn werk van gemaakt.

Deel van mijn werk is als PGBer, met gehandicapten. Liko, één van mijn cliënten, is een jongeman van 23, in rolstoel, fysiek volledig afhankelijk en kan niet praten. Tot zijn 13de is aangenomen dat hij fysiek EN mentaal gehandicapt was. Dat bleek niet zo te zijn. Hij is slim. Kan nu met behulp van een letterbord en niet sturende ondersteuning communiceren. Heeft zojuist deelcertificaten Havo 5 gehaald voor Biologie en Engels. Het team zorgverleners om hem heen, waar ik deel van uitmaak, heeft als taak hem te ondersteunen in groei en bloei.

Hij doet nu zijn studieprojecten op een flexplek in een oud fabriekspand, dat is ingebouwd met kantoren en flexplekken. Zo komt hij onder de mensen. In de centrale hal aldaar heeft Liko een plantenbibliotheek gerealiseerd: Plantenbieb Het Groene Stekje. Daar kunnen alle medewerkers stekjes ruilen. Geeft hem de mogelijkheid om contact te maken. We zijn nu ook bezig met het opkweken van lunchgroenten voor grote groenbakken buiten, zodat iedereen die wil van de zomer zijn lunch kan op-plukken (de moestuinversie van op-leuken). Met pluksla, snoeptomaatjes, paprikaatjes, komkommerkruid, munt enzo.

Op 20 april is er zelfs een open stekjesruildag op de Werf 35 in Hilversum.

Mijn liefste medemoes-medemens en mede-plantenliefhebbers, mijn vraag aan jullie is of jullie mogelijk nog leuke plantenstekjes over hebben of lunchwaardige moestuinplantjes voor dit bijzondere jongmens. Zo ja, dan graag droppen vóór 20 april bij tuin 83. Of mij even bellen, dan haal ik ze op. (06-40562790).

De Gillestuin in 2024

door Ineke Schotman

De Gillestuin kijkt terug op een bloeiend 2023 en heeft mooie plannen voor 2024.

Het was een mooi 2023 waarin- dankzij een enthousiaste groep vrijwilligers- een prachtige uitbreiding van de Gillestuin is gerealiseerd, de Pluktuin. Deze werd onder grote belangstelling in juli geopend. Het aantal bezoekers aan de Theetuin en de Pluktuin groeide gestaag, maar kan nog beter. Dat is een aandachtspunt voor 2024.

In 2024 breiden we de Gillestuin nog verder uit met een gezellig boomgaardje met kruidenheuvel. Daar wordt momenteel hard aan gewerkt. De drie onderdelen van de Gillestuin, te weten de Theetuin, de Pluktuin en de Boomgaard, zullen we in 2024 nadrukkelijker onder de aandacht brengen van de doelgroep: eigen tuinders, tuinders van andere complexen en inwoners van Heemstede, met speciale aandacht voor mensen die minder mobiel zijn.

In de winterperiode heeft een aantal van onze vrijwilligers niet stil gezeten. We zijn bezig de schuur om te vormen tot een gezellige tuin-huiskamer. Deze groep heeft ook een aantal klussen op het complex opgepakt, zoals de verharding van de paden en het plaatsen van verbeterde hertennetten. Er komen nog meer klussen aan, dus deze kleine groep kan wat extra hulp gebruiken.

In maart gaan we aan de slag met het programma voor de zomermaanden. Meer informatie daarover volgt via de website en posters op de mededelingenborden.

Gillestuin opent het seizoen met het Bloemencorsofeest.

Alle tuinders van volkstuintvereniging Groenendaal zijn welkom!

Alle tuinders van de vier complexen zijn welkom op de Gillestuin, gelegen in het complex aan de Herenweg 35.

Er is een drankje en een hapje en je kunt het corso uitstekend zien: want dat komt langs ons complex. Met kruiwagens houden we mooie plaatsjes vrij.

Zaterdag 20 april, om 18.00 uur.

De kosten bedragen 7,50 euro p.p.

Graag aanmelden (en vooral betalen via een tikkie) bij gillestuinheemstede@gmail.com

Op zondag 5 mei, van 14.00 tot 16.00 uur, is de eerste Schuif's aan van 2024. Kom eens een kijkje nemen!

Ook financieel gaat het ons aardig voor de wind. Van het Meerlandenfonds mochten we weer een cheque in ontvangst nemen van 700 euro. Daar kunnen we weer heel veel mooie dingen mee doen.

<https://www.heemsteder.nl/wethouder-anneke-grummel-overhandigt-cheque-meerlandenfonds-aan-de-gillestuin/>

Boom

door Pim van Oosterhout

Er bestaat een verhaal over een wijze man, die op de vraag wat hij zou doen als hij wist dat hij nog maar één dag te leven had, antwoordde: “Ik zou een boom planten”.

Nu mogen er op onze complexen geen sierbomen geplant worden, maar staan er wel vruchtbomen. Vele jong en hier en daar een oude. Dat zijn de blikvangers, vaak onmisbaar voor het oog en ieder met een verhaal.

Toen het complex Manpad werd opgeleverd (1983) was het een verplichting van de gemeente om het geheel te omzomen met Zwarte Els. Snel groeiend en dol op water, met de bekende elzenpropfen. De bedoeling was om wind en storm te breken. Ze groeien hoog uit, waarna ze geknot worden. Er zijn op het complex nog stroken van over. De Els plant zich snel voort via zaad en het 2^e jaar kunnen ze al tot een meter hoog worden. Ze trekken ook de gevreesde elzenhaantjes aan die zomaar je hele hoekje munt kaal kunnen vreten!

Maar eigenlijk gaat dit stukje over de beeldvangers met eventueel een verhaal. De bomen die het complex een bepaald karakter geven. Loop je over het hoofdpad, vlak voor je rechts afslaat, dan staat links een fiere Gieser Wildeman, geplant in het jaar van de opening van het complex, op de tuin van Jan, en geeft ieder jaar weer lekkere stoofpeertjes.

We slaan rechtsaf en zien daar een prachtige Berk. Berken hebben water nodig en precies daar staat hij aan de voet van de sloot, waarschijnlijk een zaailing. Door niemand geplant, maar door Moeder Natuur op deze plaats beland.

Helemaal op de noordpunt van het complex, op wat eens ‘de geheime tuin van Anna’ heette, staan een enorme Wilg. Helaas door de storm geveld, half in de sloot, gekortwiekt, maar hij leeft nog steeds.

Vooran links op het complex, op tuin vier, staat een Malus, een wilde appel. Binnenkort weer volop in bloei en een boom met een verhaal. Zo'n twintig jaar geleden vierde mijn vriendin Jacqueline op tuin 1 met vriendinnen haar verjaardag. Ze legden een medicijnwiel en plantten daar een Malus, verjaardagscadeau van de vriendinnen. Enkele jaren later verhuisde Jacqueline naar de geheime tuin op de noordpunt.

Toen de verhuizing voltooid was, stond de Malus nog op zijn plek. Ik zei tegen mijn geliefde: “Wat moet er nu met dat boompje?”. Ze zei: “Er is geen plek”.

Ik adopteerde het boompje en zette hem in het midden van een cirkel van mijn bloementuin 2/4. Daar voelde hij zich thuis. In het voorjaar volop bloemen en in het najaar kleine rode sierappeltjes.

Op het einde van 2011 stierf Jacqueline aan een hartaanval op Bali.

En ieder voorjaar daarna hult de Malus zich in een prachtig bloesemkleed.

Ik maak dan een Namaste en ben dankbaar voor de onverwoestbare kracht van Moeder Natuur.

Ieder voorjaar weer!

Plantjes- en stekkenmarkt op het Manpad

door *Chris van der Lee*

Ook in 2024 willen we weer een plantjes- en stekkenmarkt organiseren op het parkeerterrein van het Manpadcomplex. Voor en door tuinders van VTV Groenendaal. . .

<https://dezaden.nl/nl/5/verspenen-zo-ga-je-te-werk.aspx>

Dus heb je (teveel) gezaaid, vaste planten over, is er niets opgekomen van het zaad . . . of heb je nog lekkere zelfgemaakte jammetjes / chutneys over?

Kom op 5 mei en sla je slag onder het genot van een kop koffie, thee of sapje.

Nb wil je voor de verkoop gebruik maken van een kraampje/tafel? Meld je dan van tevoren aan bij cvanderlee17@kpnmail.nl (uiterlijk 20 april)

Doedag Leidsevaart – 10 februari 2024

door Linda Tegelaar

Terwijl de vorst over de boerenkool en spruitjes ging, waren de complex-beheerders achter de schermen bezig met het plannen van de 1e DOEDAG van 2024.

Een extra bijzondere editie dit keer, want vanwege het 60-jarig bestaan (2023) mochten we snoei-expert Peter de Jong verwelkomen op ons complex.

Op 10 februari was het dan zover. Een prachtige én droge dag. In alle vroegte gingen we aan de slag. Ronald de Gier had ter voorbereiding eerder die week de haag aan de zuidzijde volledig gesnoeid. Wat een werk, dankjewel Ronald! Bergen snoeiafval moesten worden versleept richting de ingang.

Maar... vele handen maken licht werk. Wat een mooie opkomst! Super fijn om te zien dat vele tuinders onze vereniging een warm hart toedragen.

Er werd hard gewerkt! De paden zijn best smal dus teamwork is belangrijk. Er ontstond als vanzelf een aangeef-, sjouw- en sorteerploeg zodat alles soepel verliep. De koffiepauze met cake en koekjes gaf iedereen weer de nodige energie. Na wat uurtjes buffelen was de klus geklaard.

Als beloning voor al het werk was er een heerlijke lunch geregeld door Marlies en ondergetekende: zelfgemaakte soep & broodjes met beleg.

Om 13.00 uur was Peter de Jong er om ons mee te nemen in de wondere wereld der snoeikunsten. Hij vertelde ons alles over het snoeien van fruitbomen en bessenstruiken. Zo legde hij bijvoorbeeld uit hoe je een meerjarig snoeiplan maakt voor je fruitbomen, adviseerde over het gebruik van het juiste gereedschap en leerde ons veel over de opbouw/enten van een fruitboom en op welke momenten je mag snoeien.

Na dit boeiende verhaal stond iedereen natuurlijk te popelen om zijn of haar vragen en/ of problemen voor te leggen.

We deden een ronde langs de tuinen van de aanwezigen en Peter gaf zijn advies, maar liet ook zien hoe eventuele problemen opgelost kunnen worden. Geweldig!

We hebben er allemaal ontzettend veel van geleerd (en veel huiswerk gekregen 😊) Bedankt Peter, maar ook Ronald, Marlies en alle andere aanwezigen!

Wie zijn dit?

De foto's van dit nummer!

Als je jezelf herkent, vragen wij je naam aan de redactie te melden. Schrijf daarbij even waar je tuiniert en wat je op dat moment aan het doet bent. In het volgende blad tonen we dan je foto met onderschrift.

Michiel, Oda en Anouk herkennen zichzelf in de vorige Groenendaeler en schrijven:

“Nou, daar sta ik dan in mijn tuintje met mijn groene jasje en rode laarsjes. Ik ben Oda. Dit is de boomgaard op mijn tuin 95, Tuinencomplex Herenweg.

Ben bezig om de boomgaard een stukje kleiner te maken en het stukje tuin aan het water groter.

De reden van mijn werkzaamheden is dat in de nabije toekomst aan het water een kasje geplaatst wordt.

Dat is mijn droom. Dat ga ik verwezenlijken. Tuin Groet, Oda”

“Ik ben Anouk en heb een tuin aan de Herenweg. Ik was hier modder uit de afwateringsgeul tussen de 2 tuinen aan het uitharken over de aarde. Ik heb deze tuin sinds zo'n 7 jaar ; qua oogst door de jaren heen met wat wisselende resultaten, maar ik haal er zeker veel plezier en voldoening uit! Naast groenten en fruit komen er ook steeds meer bloemen bij, waar ik zowel op de tuin als thuis van geniet. Verder ben ik betrokken als vrijwilliger bij de Gillestuin.

Als laatste 'n tip: de documentaire: “Onder het Maaiveld” echt een aanrader!”

“Ik ben Michiel en heb sinds 4 jaar een groenten- en bloementuin, waar ik met heel veel passie en plezier mee bezig ben. Om ons prachtige tuincomplex te onderhouden heb ik mij aangemeld als vrijwilliger. Om buiten de doedagen om wat onderhoud te verrichten, zoals het verwijderen van het riet langs de slootkanten. Vreselijk werk haha, maar ook dat hoort bij tuinieren.”

Kwekerij E. Duivenvoorden

- Aardbeienplanten en pioenrozen
- Aardbeien:
- 15 soorten 1x dragend en 6 soorten doordragend
- Pioenrozen: 20 verschillende soorten op 4 liter pot
- Verkoop van oplosbare mest

Turfspoor 57
2165 AW Lisserbroek
Tel.: 0252-410701
Fax: 0252-421304
Mob.: 06-51318630
E-mail: aardbei@xs4all.nl

Zie voor kweektips onze website:
www.kweduivenvoorden.nl

probin

Van Zuylen Heemstede

groothandel voor bouw en industrie

Na begin 2008 de stap gemaakt te hebben vanuit de Binnenweg naar de goed bereikbare Cruquiusweg heeft Van Zuylen een turbulente groei meegemaakt.

Probin Van Zuylen is sterk in hang- & sluitwerk en dan vooral het luxe deurbeslag en sierbeslag.

Verder huist in de riante showroom een Festool shop-in-shop en ruim 35 meter elektrisch gereedschap.

U vindt ***Probin Van Zuylen*** op:

Cruquiusweg 37b

2102 LS Heemstede

tel: 023-5286842

Internet: <http://www.probinheemstede.nl> Email:

info@probinheemstede.nl

Activiteiten op het Manpad

1. Reeënhek vernieuwd

In januari is een aantal tuinders actief geweest met het opnieuw aanleggen van een metalen hekwerk tegen de reeën. Er is veel tijd en energie in gestopt met als resultaat een gedegen duurzame bescherming van onze gewassen tegen de vraat van de reeën. Hopelijk werkt dit...

De waterpunten zijn deels met een hersluitbaar deel bereikbaar, deels staat het hekwerk in de sloot waardoor de tuinder zonder obstakels water kan putten uit de sloot.

Met heel veel dank aan : Ronald, Joost, Johan, Mustapha, Remko, Teun, Loes, Pim, Edith, José en Chris!

Mocht je als tuinder iets vreemds opmerken aan het nieuwe gaas, bv. dat het deels verbogen is omdat een ree er toch onderdoor of overheen is gesprongen, probeer dit eerst zelf weer te herstellen of meld dit aan cvanderlee17@kpnmail.nl

2. Daarna is er in februari een **snoeidag georganiseerd** om een begin te maken om de veel te hoge elzen te gaan snoeien. Op deze dag zijn minimaal 25 elzen gekortwiek.

Hieronder een mail namens de organisatie naar de betrokken tuinders:

Toen de vraag gesteld werd wie er wilde helpen met het plaatsen van het reeënhek en wie er wilde helpen bij het afzagen van de hoge bomen langs de sloot kon ik me geen voorstelling maken van wat nu gerealiseerd is. Niet alleen dat wat er aan werk verzet is mijn stoutste verwachtingen ver overtreft, ook de sfeer tijdens het werk was hartverwarmend.

Vandaag is maar weer eens bewezen dat het verenigingsleven bepaald niet dood is. Het kan niet anders dan dat een groep mensen zeer tevreden in slaap valt.

(bedankt Eric, Ronald, Remko, Tineke, Walter, Mirjam, Elzemarijn, Evelien, Pim, Mustapha, Lucia, Teun, Christia en Chris)

Bouwplannen/woonvisie m.b.t het Manpadslaangebied

Op 27 februari organiseerde de gemeente Heemstede een informatieavond over de plannen voor het gebied Manpad. Daarin zijn de plannen toegelicht en is het besluitvormingsproces besproken. Voor meer informatie zie de website van de gemeente Heemstede <https://www.heimstede.nl/over-de-gemeente/projecten/gebied-manpad>

Hier zijn ook de presentaties te zien. De plannen zijn in de Commissie Ruimte aan de orde gekomen op 18 maart j.l.. Gezien het grote aantal insprekers is de vergadering na het inspreken geschorst en zal deze op 11 april a.s. worden voortgezet. Ook de VTV in de persoon van Ineke van Huissteden heeft ingesproken namens de werkgroep/commissie Manpad. Eind april zal in de Raad een besluit worden genomen. In het kort: er zijn 149 woningen gepland, deels op de plaats waarop nu kassen staan, deels op andere plekken binnen dit gebied. Er zijn veel negatieve geluiden te horen mbt het grote aantal woningen (m.n. de hoogbouw)

Aangezien de gemeente moet voldoen aan een bepaald percentage woningen voor de middenklasse en sociale woningbouw heeft dit direct invloed op het (hoge) aantal ingeplande woningen. Het ooit bedachte uitgangspunt *'het manpadslaangebied zal grotendeels zijn natuurlijke status behouden waarbij woningen te gast zullen zijn'* lijkt definitief verleden tijd. De volkstuinen blijven ongemoeid, op de huidige plek. Voor de verdere invulling wil de gemeente in gesprek met zeven groepen stakeholders, waaronder volkstuinvereniging Groenendaal. Betrokken leden die mee willen denken zijn door het bestuur (zie nieuwsbrief) opgeroepen zich te melden.

Leenkruiwagens op het Manpad

We zijn erg blij met de oranje kruiwagens, die achter de schuur staan opgesteld en geleend kunnen worden. Toch weet niet iedereen hoe het werkt. Voor alle duidelijkheid: je kunt een kruiwagen lenen als je iets naar je tuin moet vervoeren. **Het is echter niet de bedoeling dat je deze LEENkruiwagen vervolgens op je tuin laat staan.** Als je klaar bent met de kruiwagen breng je deze gelijk op dezelfde dag weer terug bij de schuur. Het is ook niet de bedoeling dat persoonlijke kruiwagens met kapotte /lekke banden bij de schuur worden achtergelaten. Sowieso, als er een kruiwagen zonder tuinnummer bij de schuur wordt gestald kan deze afgevoerd worden of als leenkruiwagen oranje geschilderd worden. Dus: wees gewaarschuwd.

Hoofdpad Manpad

Op dit moment is het hoofdpad slecht toegankelijk. Na de werkzaamheden mbt de duiker is het pad er niet beter op geworden. We zijn bezig met het herstellen van de kuilen mbv zand, maar dit lijkt toch niet de juiste oplossing. We zijn 'in progress'. . . excuses voor de overlast!

Artikel Haarlems Dagblad

Hieronder een artikel uit het Haarlems Dagblad (februari 2024): bij een goede dossiervorming trekt het bestuur aan het langste eind.

Recept – Crostini's met raapstelen

(voor bij een voorjaarsborrel)

Dit heb je nodig:

- 1 ciabatta afbakbrood
- 3 el arachideolie
- teen knoflook
- citroen
- 50 gr Parmigiano Reggiano
- 300 gr raapstelen
- 50 gr geroosterde pijnboompitten
- bakpapier
- ui

Bereiding:

1. Ui glazig fruiten in de olijfolie.
2. Verwarm de oven voor op 180 °C. Snijd de kapjes van het brood en de rest in 20 sneetjes. Verdeel over een met bakpapier beklede bakplaat.
3. Doe 2 el olie in een kommetje, pers de knoflook erboven en roer door. Bestrijk de sneetjes brood met de knoflookolie.
4. Bak de crostini's in het midden van de oven in ca. 10 min. goudbruin en krokant.
5. Rasp de gele schil van de citroen en pers een halve vrucht uit. Rasp de kaas en snijd de raapstelen grof.
6. Verhit de rest van de olie in een hapjespan en bak de raapstelen 2 min.
7. Neem de pan van het vuur en schep de pijnboompitten, ui, kaas en het citroenrasp en -sap erdoor. Breng op smaak met peper en eventueel zout.
8. Verdeel het raapstelenmengsel over de crostini's en serveer.

Bestuurszaken

Website

De vereniging heeft een website. Hier kunt u informatie vinden met betrekking tot alle activiteiten, nieuws, foto's en informatie voor leden en aspirant leden. U kunt zich hier ook aanmelden als lid van de vereniging.

Kijk op www.vtvgroenendaal.nl.

Een nieuwe trend?

Colofon

De Groenendaeler is het driemaandelijks contactorgaan van Volkstuinvereniging 'Groenendaal' te Heemstede. De vereniging is opgericht op 7 februari 1958. De Groenendaeler verschijnt vier keer per jaar: in maart, juni, september en december.

Redactieleden:

Chris van der Lee
Pim van Oosterhout
Christia Scholten

Foto's:

Chris van der Lee
Pim van Oosterhout e.a.

De redactie zal in sommige gevallen ingezonden stukken aanpassen of inkorten. De volgende Groenendaeler verschijnt in juni 2024. Kopij voor dit nummer kunt u vóór 15 mei 2024 aanleveren.
redactie.groenendaeler@gmail.com

Redactieadres:

Christia Scholten
Kohnstammlaan 32
2105 SE Heemstede 023-5289863

